

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Емил Георгиев Трифонов
Русенски университет „Ангел Кънчев“
Политическа икономика

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* „Политическа икономика (микроикономика и макроикономика)“ в УНСС.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 768 от 25.03.2022 г. на Зам.ректор по НИДМС на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Иванина Цекова Манчева*
Тема на дисертационния труд: *„Механизъм на функциониране и ефективност на пазара на информационни стоки“*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра Икономикс* на УНСС по *научна специалност* „Политическа икономика (микроикономика и макроикономика)“, съгласно Заповед на Ректора на УНСС N 952/11.04.2019 г., със срок на обучение в докторантура – от 2 април 2019 до 2 април 2022 г. и научен ръководител доц. д-р Вера Димитрова Пиримова.

Обучението е осъществено в докторантура в редовна форма.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за становище дисертационен труд е в обем 232 страници и се състои от увод, три глави, заключение и списък на използваната литература. Представени са 5 фигури и графики, още – 6 таблици. Библиографията съдържа 328 литературни източника и 22 източника на данни.

Формулираната проблематика не е била обект на самостоятелен научен анализ в България, затова правилно е посочено, че фокусът на изследването са икономическите механизми, които оказват влияние върху създаването, обработването, предаването и използването на информационни стоки, а не влиянието на информацията върху икономиката. Поради преплитането на икономически и неикономически мотиви в процеса на създаване на информационни стоки, изследването разглежда и въпроса за границите на пазарните механизми. Коректно са посочени обектът и предметът на изследването (стр. 7). Много добре е изведена основната цел на изследването, а именно – „анализ на пазара на информационни стоки и на механизма на функционирането му, при което да се открият спецификата на информационната стока, причините и последствията от деформиране или разрушаване на традиционния пазар на информационни стоки, и неговата ефективност на съвременния етап“ (стр. 9). Във връзка с това са определени три основни задачи и три изследователски хипотези. Авторът правилно посочва, че поради широкия обхват изследването е с елементи на интердисциплинарност, което налага спазването на определени ограничения на анализа, които са коректно посочени (стр. 11-13).

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд представлява едно панорамно, теоретично изследване на проблемите, свързани с механизма на функциониране и ефективността на пазара на информационни стоки. Авторът представя теоретично изследване в духа на традициите на изследванията в сферата на политическата икономия. Липсата на обособена емпирична част (глава) намирам по-скоро за предимство, отколкото за недостатък на изследването. Представеното изследване е интересно и заема значимо за българската икономическа литература място като първи опит за системно изследване на проблемите на информационните стоки. Логиката на изследването е ясно изразена и върви от общото към частното.

Основните резултати от изследването в глава първа са в критичният анализ на научните концепции, представени на общата теоретична рамка на информацията и обосноваване на подходите на изследване. Тук проличава интердисциплинарният характер, особено в диапазона на страници от 29 до 74. Добре са изведени и определени характеристики на информацията, които имат важно икономическо значение. Глава втора е най-голяма по обем и значение, без да се подценяват изложенията в глава първа и трета. Тя съдържа най-значимите резултати от изследването, които могат да бъдат резюмирани в много добър и подробен анализ,

разкриващ същността на информационните стоки и тяхната типологизация. Много добре защитено от автора е определението за информационни стоки и отличителните им характеристики от традиционните (индустриални) стоки. Специфичен резултат е анализът на механизмите на ценообразуване на информационни стоки, механизмите на доставка и финансиране на тяхното производство. Добре е обяснено и доказано как отклоненията в информационните стоки се проявяват при разглеждането на факторите на търсенето и предлагането им. Доказано е, че разходната структура на тези стоки и положителните обратни връзки от страна на търсенето са предпоставки за монополизация. В трета глава основният научен резултат се свежда до това, че не само клонящите към нула пределни разходи влошават условията за постигане на ефективност на пазара на информационни стоки, а и влиянието на положителните обратни връзки, от типа на: мрежовите ефекти, случайността, специфичните ограничения, несигурността и динамичния характер на тези пазари. Обоснован е резултатът, че големите дигитални платформи и мрежи се превръщат не само в монополист, а и в своеобразен администратор на пазарите на свързаните стоки и услуги, и са посочени главните фактори, които имат определяща роля.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В автореферата са представени на основа на резултатите четири научни приноса, които кореспондират с изложението в дисертационния труд. Всичките приноси имат теоретичен характер. Намирам като принос, непосочен от автора, че това е първото систематизирано изложение на механизма на функциониране на пазара на информационни стоки в българската икономическа литература.

Приемам посочените приноси за лично дело на автора.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Авторът е представил две публикации, отнасящи се към категорията „научни студии/статии“ и три доклада от научни конференции, свързани с дисертационния труд, които убедително доказват и представят резултатите от научните ѝ дирения пред научната общност.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява напълно съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Намирам, че на места анализът се „разпилява“ логически с включването на допълнителни проблеми, излизаци извън научната логика, следвана от автора.

Интерес в тематиката на дисертационния труд представлява мнението на автора по следния въпрос: „докъде са пределите на държавното регулиране на съдържанието в дигиталните платформи и мрежи?“.

8. Заключение

В заключение изразявам становището, че дисертационният труд напълно отговаря на съществуващите изисквания за присъждане на ОНС „доктор“. Затова убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Иванина Цекова Манчева по научната специалност „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)“.

12.05.2022г. / Русе

Подпис:

EVALUATION STATEMENT

By: assoc.prof. Emil Trifonov

*“Angel Kanchev” University of Rousse, Dept. of Economics and International Relations
Political Economy*

Regarding: evaluation statement on the dissertation for the acquisition of a doctoral degree in the field of *Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)* in UNWE

Basis for evaluation: jury participation in regards to the thesis defense (UNWE Vice-Rector for Research and International Affairs order #768/25.03.2022)

Dissertation author: Ivanina Tsekova Mancheva

Dissertation topic: *Informational Goods Market Functioning and Effectiveness*

9. Candidate information

The candidate has been studying in the PhD program at the Department of Economics of the UNWE in the scientific specialty "Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)", according to an order of the Rector of the UNWE N 952/11.04.2019, with the term of study in the PhD program - from 2 April 2019 to 2 April 2022, with scientific supervisor - Assoc. Prof. Dr. Vera Dimitrova Pirimova.

The training is carried out in a full-time doctoral program.

10. General dissertation characteristics

The dissertation submitted for evaluation is 232 pages long and consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a list of references. There are 5 figures and graphs, and 6 tables. The bibliography contains 328 references and 22 data sources. The formulated problem has not been the subject of independent scientific analysis in Bulgaria, so it is correctly stated that the focus of the study is the economic mechanisms that influence the creation, processing, transmission and use of information goods, rather than the impact of information on the economy. Because of the intertwining of economic and non-economic motives in the process of creating information goods, the study also

addresses the question of the limits of market mechanisms. The object and subject of the study are correctly stated (p. 7). The main objective of the study is very well stated, namely, "to analyze the information goods market and its functioning mechanism, in order to highlight the specificity of information goods, the causes and consequences of deformation of the traditional information goods market, and its efficiency at its modern stages" (p. 9). In this line of thought, three main tasks and three research hypotheses are defined. The author rightly points out that due to the broad scope, the study has elements of interdisciplinarity, which necessitates observing certain analytical limitations, which are correctly stated (pp. 11-13).

11. Evaluation of the scientific and empirical results

The dissertation is a panoramic, theoretical study of the problems related to the mechanism of functioning and efficiency of the information goods market. The author presents a theoretical study in the spirit of the traditions of research in political economy. I find the lack of a separate empirical part (chapter) a strength rather than a weakness of the study. The presented study is interesting in its findings and occupies a significant place in the Bulgarian economic literature as the first attempt to systematically study the problems of information goods. The logic of the study is clearly expressed and flows from the more general concepts towards particularities.

The main results of the research in chapter one are contained in the critical analysis of the scientific concepts presented through the general theoretical framework of information and the justification of the research approaches. The interdisciplinary nature of the work is evident here, especially in the range of pages 29 to 74. Certain characteristics of information that have important economic significance, are also well brought out and addressed. Chapter two is the largest in length and importance, without understating the statements in Chapters one and three. It contains the most significant results of the research, which can be summarized in a very detailed analysis revealing the nature of information goods and their typology. Well defended by the author is the definition of information goods and their distinguishing characteristics from traditional (industrial) goods. A specific result is the analysis of pricing mechanisms of information goods, delivery mechanisms and financing of their production. It is explained and demonstrated how the biases in information goods manifest themselves when considering their supply and demand factors. Furthermore, it is presented how the cost structure of these goods and positive demand-side feedbacks are preconditions for monopolization. In Chapter three, the main scientific result points out that it is not only zero marginal costs that worsen the conditions for information goods market efficiency, but also the

impact of positive feedback such as: network effects, randomness, specific constraints, uncertainty and the dynamic nature of these markets. The resulting conclusion that large digital platforms and networks are becoming not only monopolies in their own domains, but also a kind of administrators in the markets for related goods and services is justified.

12.Evaluation of scientific and empirical contributions

In the synopsis, four scientific contributions are presented based on the results, and they correspond to the expositions and claims made in the paper. All contributions are theoretical in nature. I propose a fifth contribution be included - one not mentioned by the author - that this is the first systematic exposition of the mechanism of functioning of the market of information goods in the Bulgarian economic literature.

I accept all aforementioned contributions as the author's personal work.

13.Evaluation of papers concerning the same topic as the dissertation

The author has submitted two publications related to the category "scientific studies/articles" and three reports from scientific conferences related to the dissertation, which convincingly prove and present the results of her research to the scientific community.

14.Synopsis paper evaluation

The synopsis paper properly represents the contents of the dissertation.

15.Criticism, recommendations and questions

In some places the analysis "unravels" logically with the inclusion of additional issues beyond the scientific logic followed by the author.

In regards to questions – what is the author's opinion on the following topic: “how far should the limits of state regulation of content on digital platforms and networks reach?”.

16.Conclusion

In conclusion, I express the opinion that the thesis fully meets the existing requirements for awarding the PhD degree. Therefore, I strongly recommend the Honourable Scientific Jury award the doctoral degree to Ivanina Tsekova Mancheva in the scientific specialty of Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics).

12.05.2022г. / Rouse

Signed: